

УДК 336.7

Мельник О. І., кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

Боднар О. А., асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ФІНАНСОВИХ ІННОВАЦІЙ У ВІТЧИЗНЯНІЙ БАНКІВСЬКІЙ ПРАКТИЦІ

Досліджено етапи формування банківської системи України, сформульовано переваги та недоліки застосування банківських інновацій, виокремлено негативні та стимулюючі фактори, які мають вплив на формування сучасного стану інноваційної складової в банківській діяльності; проаналізовано сучасний стан запровадження світових інновацій в банківській системі України, обґрунтовано пропозиції щодо оцінки ефективності запровадження фінансових інновацій на підставі концепції BSC. Для оцінки ефективності фінансових інновацій рекомендовано формування системи можливих ефектів, їх індикаторів і показників.

Ключові слова: фінансова інновація, банківська інновація, банківська сфера, IT-сектор, мобільний банкінг, інтернет-банкінг, біометрія, біометрична аутентифікація.

Мельник О. И., кандидат экономических наук, доцент кафедры финансов, банковского дела и страхования, Николаевский национальный аграрный университет, г. Николаев, Украина

Боднар Е. А., ассистент кафедры финансов, банковского дела и страхования, Николаевский национальный аграрный университет, г. Николаев, Украина

ВВЕДЕНИЕ ФИНАНСОВЫХ ИННОВАЦИЙ В ОТЕЧЕСТВЕННОЙ БАНКОВСКОЙ ПРАКТИКЕ

Исследованы этапы формирования банковской системы Украины, сформулированы преимущества и недостатки применения банковских инноваций, выделены негативные и стимулирующие факторы, оказывающие влияние на формирование современного состояния инновационной составляющей в банковской деятельности; проанализировано современное состояние внедрения мировых инноваций в банковской системе Украины, обоснованы предложения по оценке эффективности внедрения финансовых инноваций на основании концепции BSC. Для оценки эффективности финансовых инноваций рекомендуется формирование системы возможных эффектов, их индикаторов и показателей.

Ключевые слова: финансовая инновация, банковская инновация, банковская сфера, IT-сектор, мобильный банкинг, интернет-банкинг, биометрия, биометрическая аутентификация.

Melnyk O., Candidate of Economics, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, Mykolayiv national agrarian university, Mykolayiv, Ukraine

Bodnar O., Assistant Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, Mykolayiv National Agrarian University, Mykolayiv, Ukraine

---

IMPLEMENTATION OF FINANCIAL INNOVATIONS IN DOMESTIC BANKING PRACTICE

Introduction. Innovative policies of banks should include the acceptable level of risk and maximum profitability. That substantiates the relevance of the study.

Purpose. The purpose of the article is to analyze the current state of introduction of world innovations in the banking system of Ukraine, substantiation of proposals for evaluating the effectiveness of introducing financial innovations on the example of biometric authentication.

Results. It is noted that innovative activity in the banking system has its own characteristics, because it is directly related to the formation and development of the domestic banking system.

It has been proved that during the development and establishment of the banking system of Ukraine, the introduction of innovations was of a deterrent nature due to a number of negative factors such as the crisis in the national economy, lack of financial stability, low confidence in the banking system, lack of regulated current legislation, ineffective supervision, insufficient level of capitalization, banks in financing, which restricts the inclusion of innovation activities in a range of priority tasks and effectively implements it. In addition, financial innovation is negatively affected by the low level of financial literacy of the population, as well as corporate culture, the lack of qualified, with the competence of innovation, creative banking professionals for the generation and implementation of innovative ideas, new technological processes of banking activities in the formation of the information society.

There are also stimulating factors, such as growth of consumers' needs in banking services, banking competition, which is amplified by globalization and integration processes of the financial market.

Conclusions. It is established that among modern world trends that are promising for introduction in Ukraine are: geomarketing, technologies of machine training of employees; mobilization of channels of remote banking services; blockade and biometrics.

It is grounded that the domestic banking system does not stand aside from the global innovation process in the banking sector and has sufficient innovative potential for active introduction of financial innovations. Based on the survey, we can state that customers are ready for further innovation. We are suggesting the bank's willingness to innovate on the basis of calculations to assess the feasibility and effectiveness of the use of innovation using the concept of BSC. To assess the effectiveness of financial innovation, it is necessary to form a system of possible effects, their indicators and indicators.

Keywords: financial innovation, banking innovation, banking, IT sector, mobile banking, internet banking, biometrics, biometric authentication.

JEL Classification: G21, O31.

Постановка проблеми. Ринок постійно висуває нові вимоги до роботи кредитних організацій, тим самим змушуючи банки освоювати нові операції, в яких зацікавлений клієнт. Але, незважаючи на це, інноваційна політика банків повинна містити допустимий рівень ризиків і максимальну прибутковість. Саме тому стало актуальним питання вивчення інновацій.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням теоретико-методологічних засад фінансових інновацій присвячені праці таких вчених: М. Міллер, П. Туфано, В. Федоренко, Г. Азаренкова, Т. Журавель, Р. Михайленко, О. Мозговий, Г. Белінська, О. Кириченко, В. Міщенко, О. Яценко, І. Ілюхін, Т. Васильєва, С. Козьменко, С. Леонов, О. Золотарьова, А. Чекал та інші. Проте, в наявних наукових дослідженнях неповною мірою розкрито

сучасні тенденції запровадження фінансових інновацій зарубіжних країн у вітчизняній банківській практиці та оцінки їх ефективності. Усе це зумовлює актуальність нашого дослідження.

Формулювання цілей дослідження.

Метою статті є аналіз сучасного стану запровадження світових інновацій в банківській системі України, обґрунтування пропозицій щодо оцінки ефективності

запровадження фінансових інновацій на прикладі біометричної аутентифікації.

Виклад основних результатів. Розглядаючи інноваційну діяльність у банківській системі, слід відмітити, що вона має свої особливості, адже безпосередньо пов'язана зі становленням і розвитком вітчизняної банківської системи. Наведемо основні етапи становлення інноваційної діяльності в банківській сфері України (табл. 1).

Таблиця 1 Етапи інноваційної діяльності у банківській системі України

Етап	Період	Особливості	Основні події
1	1991-1995 рр.	Розбудова банківської системи	Прийняття ЗУ «Про банки і банківську діяльність» [1]; запровадження проведення НБУ кредитних аукціонів за американською моделлю для доступу банків до кредитів НБУ; прийняття «Концепції електронного грошового обігу в Україні» [3]
2	1996-2000 рр.	Проведення грошової реформи і введення в обіг національної валюти	Запровадження інтернет-банкінгу (1998р); запровадження НБУ обов'язкового резервування валютних депозитів, ломбардне кредитування комерційних банків під заставу облігацій внутрішньої державної позики, операції з цінними паперами на умовах угоди РЕПО для підтримки ліквідності банків
3	2001-2007 рр.	Стабільність міжнародних фінансових ринків, зростання національної економіки	Поява роздрібного банкінгу; розширення пропозиції інноваційних банківських продуктів, становлення нової моделі роботи з клієнтами Private Banking; Розробка НБУ методичних вказівок з інспектування банків «Система оцінки ризиків»; розвиток факторингу та фінансового лізингу; автоматизація внутрішньобанківської діяльності, формування мережі банкоматів
4	2008-2013 рр.	Масові банкрутства, злиття та поглинання, рекапіталізація та націоналізація банків	Розвиток електронних платіжних систем і безготівкових розрахунків, дистанційного банківського обслуговування подальшим використанням біометричних та телекомунікаційних технологій ідентифікації та виконання банківських операцій, використання сучасних он-лайн платформ
5	2014 до тепер. часу)	Реформування банківської системи	Інтеграція традиційних та дистанційних технологій, поширення Інтернет - банкінгу і мобільного банкінгу для збереження та розширення клієнтської бази, зменшення трудомісткості та витрат при роботі з готівкою, автоматичного контролю операційних ризиків тощо

Джерело: сформовано авторами з використанням [1-5]

Відмітимо, що протягом розвитку і становлення банківської системи України запровадження інновацій мало стримуючий характер через низку негативних факторів, таких як криза в національній економіці, відсутність фінансової стабільності, низька довіра до банківської системи, відсутність врегульованого чинного законодавства,

неефективний нагляд, недостатній рівень капіталізації, обмеження банків у фінансуванні, що обмежує включення інноваційної діяльності до кола пріоритетних завдань та ефективно її реалізовувати. Крім цього, на фінансові інновації негативно впливає низький рівень фінансової грамотності населення, а також

корпоративної культури, нестача кваліфікованих, з компетенціями інноваційної діяльності, креативних банківських фахівців для генерування та реалізації інноваційних ідей, нових технологічних процесів банківської діяльності в умовах формування інформаційного суспільства.

Проте, разом із стримуючими до запровадження інновацій факторами можемо виокремити і стимулюючі, такі як зростання потреб споживачів у банківських послугах, банківська конкуренція, що посилюється глобалізаційними та

інтеграційними процесами фінансового ринку.

Головним завданням інноваційного менеджменту на сучасному етапі є не тільки впровадження нових технологій, а й прогнозування їх окупності. В середньому термін впровадження інновацій становить від 1 року до 5 років, а в деяких випадках може зайняти і більше 50 років, на що впливає рівень складності цього процесу, вартості технології і послуг щодо її впровадження, а також наявність технологічних майданчиків для її застосування (табл. 2).

Таблиця 2 Переваги і недоліки застосування інновацій в банківській системі

Позитивні сторони і перспективи	Недоліки та можливі негативні наслідки
1. Підвищення зручностей користування банківськими послугами для клієнтів банку	1. Збільшення ризиків крадіжки грошових коштів
2. Більш низька вартість здійснення банківських операцій	2. Більш високі витрати для банків
3. Підвищення конкурентоспроможності банків і збільшення клієнтської бази	3. Необхідність постійного інвестування в нові технології і як наслідок зниження прибутку
4. Скорочення часу на здійснення банківських операцій	4. Посилення контролю за проведенням операцій
5. Розширення лінійки банківських продуктів і послуг, підвищення ефективності їх надання	5. Залежність від постійного оновлення технологій і необхідності їх реновації
6. Удосконалення функціонала банківських додатків і розвиток віддаленого сервісу	6. Підвищення витрат банку на дослідження потреб і реалізацію технологій
7. Скорочення витрат на оренду і оплату персоналу для банків	7. Скорочення робочих місць і як наслідок, можливе зростання безробіття
8. Можливість реалізації нових цікавих ідей, здатних підвищити ефективність банківської діяльності	8. Невизначеність наслідків впровадження технологій і прогнозування їх окупності, високі інвестиційні ризики банків

Джерело: сформовано авторами

На основі даних табл. 2 можна зробити висновок про те, що для клієнтів інноваційні технології надають значні переваги: спрощують банківські операції, розширюють можливості отримання найбільш вигідних послуг, знижують витрати і час на їх проведення. Головна цінність віддаленого доступу полягає в універсальності в усьому світі. Наприклад, за допомогою інтернет-банку в Україні можна оплатити послуги іноземних держав, оперативно і з мінімальними витратами перевести гроші на рахунок іншого клієнта, що формує важливий аспект в умовах сучасної глобалізації.

Сучасні інновації в банківській сфері України пов'язані передусім із впровадженням крипто технологій, активізацією у сфері ІТ через стартапи та подальшим розвитком мобільного банкінгу. Свідченням цього є наступні заходи та факти:

В червні 2017-го Державне агентство з питань електронного урядування України і компанія Bitfury підписали меморандум про співпрацю у сфері інтеграції технології blockchain в базові реєстри і систему закупівель та аукціонів СЕТАМ.

В Україні в 2017 році чисельність зайнятих в ІТ досягла найбільшого рівня з 2014-го року.

Це не могло не позначитись на досягненнях вітчизняних та іноземних розробників. Стартап Kitcast залучив 500 тис дол. від українського фонду SMRK. Щонайменше 12 українських проектів зібрали від 50 тис дол. кожен на платформі Kickstarter. А стартап Grammarly з України, що працює над грамотністю із використанням штучного інтелекту, взагалі отримав 110 млн дол. інвестицій.

3. Київ, Львів та Вінниця стали містами-лідерами в інвестиційній ефективності. А у Львові розпочали будівництво масштабного ІТ-парку.

Деяко скромнішими були досягнення українських науковців. Чотири українських стартапи із наукомісткими технологіями залучили рекордні інвестиції від Horizon 2020 — проте інших фінансових проривів в цій сфері не спостерігалось.

4. Мобільна економіка та платежі мають тенденцію до збільшення. В Україні цьому сприяв запуск мобільних платежів та нових фінансових послуг у вже діючих банках. Зокрема, на українському ринку Universal Bank запустив перший «банк без відділень» (банківський кобрендинговий продукт) Monobank, повністю орієнтований на мобільних користувачів.

Вважаємо, що такі стартапи мають сенс, адже попит на безготівкові платежі серед українських користувачів банківських послуг продовжує зростати. Частка безготівкових розрахунків в загальному обсязі операцій з використанням платіжних карток в Україні зросла за результатами 2017 року. Крім того запроваджено сервіс Android Pay. У 2018-му році прогнозують запуск Apple Pay.

5. Фінрегулятор намагається популяризувати власні розробки fintech: НБУ зареєстрував внутрішньодержавну платіжну систему City24 [6].

Таким чином, можемо стверджувати, що інноваційна діяльність в банківській сфері України виходить на новий рівень розвитку. Проте, враховуючи сучасні світові тенденції, вважаємо за доцільне звернути увагу на наступні інновації, які набувають поширення:

Геомаркетинг, який дозволяє приймати певні рішення, ґрунтуючись на візуалізації і на накладенні ряду даних на картографічні сервіси;

Технології машинного навчання працівників з метою підвищення їх професійного рівня;

Мобілізація каналів дистанційного банківського обслуговування (ДБО) для корпоративних клієнтів;

Блокчейн та біометрія.

Перші три напрями інновацій стосуються оптимізації роботи безпосередньо установи банку та стосуються клієнтів опосередковано, а запровадження біометрії – безпосередньо.

Розглянемо детальніше даний вид інновацій, оскільки на нашу думку її запровадження є неминучим для банків України та є цікавим для користувачів.

Біометричні параметри – це природні характеристики людини. Сюди відносять і унікальні (так звані статичні) ознаки, отримані нею при народженні (як відбитки пальців, будова сітківки ока та ін.), і динамічні особливості, які можуть змінюватися протягом життя (як голос, почерк або хода). У фінансовій сфері навчилися застосовувати обидва типи параметрів, хоча деякі переважають у використанні.

Перепробувавши безліч методів розпізнання особистості, розробники дійшли висновку, що природні характеристики людини підробити найважче.

Переважаю зараз використовують біометрію в розпізнаванні клієнта, коли він: знімає гроші через банкомат; телефонує у банк; користується мобільним та інтернет-банкінгом, здійснює онлайн-транзакції.

Основними сучасними біометричними способами ідентифікації осіб є: відбиток пальця; розпізнання голосу; розпізнання обличчя; сканування ока; серцебиття. Окрім перерахованих способів, для підтвердження особи може використовуватися зчитування вен на руці, аналіз поведінки, сигнали мозку і навіть сканування вушних раковин.

За даними проведеного соціального опитування «Які біометричні дані найбільше

підходять для захисту платежів?» на думку респондентів (120 опитаних) найбільш доречним (55%) вважають відбиток пальця (рис. 1).

В звіті «Безпека мобільних платежів з біометричної аутентифікації» обґрунтовано огляд основних біометричних технологій, проаналізовано переваги технології з точки зору витрат, легкості використання і безпеки [1].

Результати показали, що Palm Vein (сканування долонь і малюнка вен) аутентифікація не надто ефективна з точки зору витрат, Iris Scan (технологія сканування райдужної оболонки ока) ідеально підходить для покупок онлайн, а SMS-платежі прості у використанні, але забезпечують невисокий рівень безпеки.

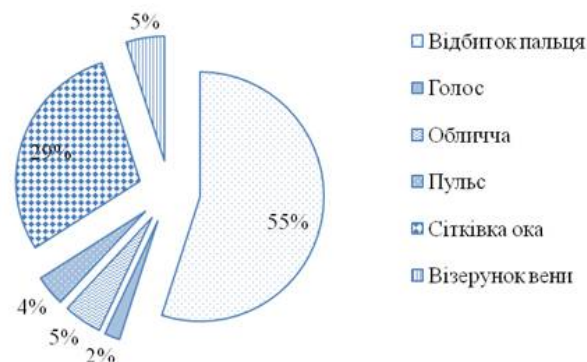

Рисунок 1 – Результат опитування «Які біометричні дані найбільше підходять для захисту платежів?»

Джерело: побудовано за даними [7]

Автор Lux Research Тіффані Ханг стверджує, що компаніям, які розробляють технології біометричної аутентифікації, потрібно серйозно замислитись над впровадженню мультимодальних біометричних платформ, щоб і далі залишатися на ринку [8].

В останньому звіті аналітичної компанії під назвою «Біометрія для платежів - платіжна безпека стає персональною» зазначено, що до 2020 року більше 226 млрд. транзакцій будуть підтверджуватися за допомогою біометричних паролів. Експерти вважають, що саме платежі стануть основною рушійною силою для прийняття біометричних технологій на глобальному ринку. Про це йдеться в доповіді Goode Intelligence.

У вересні 2015р. Visa представила платіжні карти зі сканером відбитків пальців. У компанії відзначають, що незабаром звичайні паролі перестануть існувати як самостійні інструменти. Сьогодні близько 350 млн. клієнтів щодня використовують біометричні паролі для захисту своїх операцій.

Біометрія буде використовуватися для підтвердження платежів не тільки з мобільних пристроїв. Вже зараз ми спостерігаємо розширення діапазону використання біомаркерів. За межами Північної Америки, Європи та Азіатсько-Тихоокеанського регіону, які стануть лідерами у використанні біометричних рішень, існують різні платіжні сценарії, в тому числі використання біометричного захисту на касах супермаркетів, а також за допомогою біометричних платіжних карт [9].

Згідно зі звітом Lux Research, системи мобільних платежів повинні бути оснащені технологією мультимодальної біометричної аутентифікації, щоб полегшити та убезпечити процес здійснення платежів для користувачів.

В Україні розпізнавання за природними параметрами поки що не отримало великого розвитку, але перші кроки зроблено: нове покоління вже отримує замість традиційних паперових паспортів ID-карти, в які

«вшиваються» в т.ч. відбитки пальців і колір очей.

Очевидно, в найближчі кілька років українці теж зможуть розширити можливості використання нових паспортів, а там недалеко і до розпізнання за серцебиттям. Якщо, звичайно, технологічний прогрес не викреслить подібні системи зі списку безпечних.

Нами було проведено анкетування клієнтів ПриватБанку щодо доцільності застосування біометричної ідентифікації, оскільки даний банк є лідером в Україні по запровадженню інноваційних продуктів. В анкетуванні взяло участь 100 осіб. За результатами анкетування нами було з'ясовано, що 98% респондентів знає, що таке біометрія, та 85% вважає її перспективним та доцільним до запровадження напрямом ідентифікації в Приватбанку.

На підставі проведеного анкетування можемо стверджувати, що клієнти готові до подальшого запровадження даної інновації. Залишається з'ясувати, чи готовий до нього банк. Відповідь на це питання можливо отримати, провівши попередні розрахунки щодо оцінки доцільності та ефективності застосування інновації.

Первинним етапом оцінювання ефективності фінансової інновації можна вважати виявлення її потенційної цінності, що дозволяє попередньо сформулювати її якісну оцінку. При цьому важливим є визначення груп факторів оцінювання, до яких включено фактори, деякі з яких є необхідною умовою, а інші очікуваним ефектом реалізації фінансової інновації. Скористаємося для цього концепцією BSC (системою збалансованих показників), та наведемо чотири групи факторів:

1. Внутрішня діяльність (бізнес-модель, бізнес - процеси) (відповідність стратегії розвитку банківської установи та банківської системи загалом; потреба в додаткових матеріально-технічних ресурсах; необхідність оптимізації бізнес-процесів і технологій; підвищення якості бізнес-процесів);

2. Персонал та інноваційна діяльність (наявність науково-технічних ресурсів; наявність кваліфікованого персоналу; рівень новизни фінансової інновації; рівень інноваційного ризику фінансової інновації; вірогідність успішної реалізації фінансової інновації);

3. Фінансове забезпечення (вартість інноваційного проекту; наявність достатніх внутрішніх фінансових ресурсів для реалізації (інвестування інноваційного проекту; підвищення доходності);

4. Клієнти (підвищення доступності банківських послуг, комплексності та якості обслуговування; підвищення конкурентної позиції банку на ринку, збільшення клієнтської бази; оптимізація лінійки банківських продуктів і послуг).

Незважаючи на простоту підходу, така якісна оцінка потенційної цінності фінансової інновації дозволяє прийняти колегіальне первинне рішення щодо визнання пропозиції з її реалізації доцільною, в тому числі порівняно з іншими, які пропонуються. Водночас, так експертна оцінка потребує обґрунтування з позиції економічної ефективності реалізації фінансової інновації.

Для оцінки ефективності фінансових інновацій необхідно сформулювати систему можливих ефектів, їх індикаторів і показників. Систематизацію проведено для оцінки ефективності відносно функцій результату і витрат, позитивною динамікою яких є вектор підвищення та скорочення відповідно (табл. 3, 4).

За результатами проведених розрахунків банк зможе прийняти рішення щодо доцільності запровадження інновації.

Таблиця 3 Показники оцінювання ефективності фінансових інновацій за результатами

Ефекти				
На рівні продуктів, послуг - збільшення пропозицій, що орієнтовані на нові потреби споживача	На рівні технологій - впровадження новітніх технологій організації внутрішніх бізнес- процесів, дистанційного обслуговування тощо Економія: витрат, матеріальних ресурсів, часу, економія від масштабу	На рівні ринку - зміни пропозицій і попиту на ринку, масштабу, диференціації продукту, підвищення конкуренто-спроможності	Соціальний - задоволення суспільних потреб, підвищення добробуту та забезпечення безпеки та якості життя	Екологічний - забезпечення екологічної безпеки
Індикатори ефекту				
Підвищення обсягу та якості нових продуктів і послуг. Компенсація негативних ефектів	Уніфікація банківських бізнес- процесів. Скорочення термінів упровадження нових продуктів. Зниження транзакційних витрат. Скорочення тривалості операційного циклу. Зниження собівартості обслуговування. Зростання продуктивності праці. Покращення умов праці	Розширення ринку. Диверсифікація на нові ринки. Економія за рахунок масштабу діяльності	Підвищення стандартів життя. Доступність фінансових послуг. Підвищення фінансової грамотності. Безпека банківських операцій і продуктів	Підвищення енергоефективності. Підвищення екологічної безпеки. Покращення навколишнього середовища
Показники				
Темп зростання доходів. Кількість клієнтів. Кількість продуктів на одного клієнта. Дохід на одного клієнта	Прибутковість Частка активних рахунків у вкладах фізичних осіб Активність клієнтів Обсяг безготівкових операцій. Обсяг наданих послуг. Чисельність персоналу, зайнятого в операційному процесі	Збільшення власного сегменту ринку Підвищення рентабельності. Зменшення життєвого циклу продукту	Кількість і результативність соціально-орієнтованих продуктів/ програм. Забезпеченість банківськими послугами. Кількість точок обслуговування. Індекс якості. Індекс виконання стандартів сервісу. Розмір відверненого збитку	Обсяги фінансування та результативність проектів у галузі екології та енергозбереження. Упровадження системи електронного документообігу. Упровадження енергозберігаючих технологій в ІТ-процеси банку

Джерело: побудовано з використанням [10]

Таблиця 4 Показники оцінювання ефективності фінансових інновацій за витратами

Ефекти		
Технологічна складність - упровадження нових систем доступу до банківських послуг, автоматизація бізнес-процесів тощо	Підвищення або зменшення витрат на розробку та впровадження новацій під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів	Зміни вартості нововведень за рахунок зміни витрат на розробку та впровадження
Індикатори ефекту		
Порівнянність витрат на впровадження новацій із витратами на технології	Можливість негативних наслідків. Неготовність ринку до сприйняття інновації. Вразливість до дій регулятора, тиску конкурентів	Порівнянність витрат і доходу від упровадження новацій
Показники		
Відношення витрат на впровадження новацій до вартості технологій	Ризик інноваційного проекту (науково-технічний, правовий, комерційної пропозиції)Ризик фінансових втрат	Відношення витрат на впровадження новацій до прибутку

Джерело: побудовано з використанням [10]

За результатами проведених розрахунків банк зможе прийняти рішення щодо доцільності запровадження інновацій.

Можливо, світ ще не готовий повністю перейти на біометричну ідентифікацію, але однозначно ми до того йдемо. Технології біометричного розпізнавання зручні тим, що їх можна поєднувати зі звичними методами розпізнавання особистості, а це важливо для захисту даних у фінансовому світі.

Сучасному українському банку необхідно націлювання на постійне впровадження нових, більш досконалих технологій, продуктів і організаційних структур, які запроваджені в зарубіжній практиці.

Для успішної участі в конкурентній боротьбі, на наш погляд, потрібно ставити такі завдання:

– підвищити гнучкість і адаптивність до ринку;

– автоматизувати банківські процеси, перейти на нові комп'ютерні технології самообслуговування, дистанційне обслуговування, використання Інтернету в системі «банк-клієнт», віртуальні банківські та фінансові технології;

– розробити і впровадити нові банківські продукти (послуги) на базі нових технологій;

– комплексно використовувати нові інформаційні та комунікаційні технології для електронного маркетингу;

– впроваджувати інновації в області форм і методів управління, зміни в кваліфікації працівників.

Висновки. Проведений аналіз надає змогу дійти висновків, що розвиток інноваційної діяльності вітчизняних банків відповідає світовим тенденціям розвитку фінансових інновацій в банківській сфері. Серед основних трендів у розвитку банківських інновацій варто виокремити тісний взаємозв'язок банку з клієнтом, інтеграція банку в ІТ-сектор, взаємодія банків з соціальними мережами, фінтех-компаніями, залучення новітніх технологій загалом та біометричної ідентифікації зокрема.

Отже, можна стверджувати, що вітчизняна банківська система не стоїть осторонь від світового інноваційного процесу в банківській сфері та має достатній інноваційний потенціал для активного впровадження фінансових інновацій, які позитивно показали себе на ринках інших країн, а також розробки власних новацій, де вже має певні успіхи. Проте загальні процеси оцифрування національної економіки потребують прискорення, інакше для України вони з можливостей можуть стати загрозами.

Література:

1. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс] : закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
2. Комплексна програма розвитку фінансового сектору України до 2020 року [Електронний ресурс] : постанова Правління Національного банку України від 18.06.2015 р. № 391. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/docdata1og/document?id=18563297>.
3. Концепція електронного грошового обігу в Україні [Електронний ресурс] : концепція / Правління НБУ від 12.03.98 №105. – Режим доступу : <http://consultant.parus.ua/?doc=006MK4B6A3>.
4. Вовчак О. Д. Особливості інвестиційної діяльності банків як фінансових посередників в Україні / О. Д. Вовчак, Л. М. Надієвець // Бізнес Інформ. – 2014. – № 11. – С. 94-101.
5. Заборовець Ю. О. Сутність, зміст та перспективи розвитку інноваційних технологій у банківських установах України [Електронний ресурс] / Ю.О. Заборовець // Сталий розвиток економіки. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sre_2014_2_32.
6. Головне за 2017-й – бізнес та підприємництво в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://nachasi.com/2017/12/26/golovne-za-2017-j-biznes-ta-pidpryyemnytstvo>.
7. Na chasi [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nachasi.com>.
8. Тело как пароль: мобильные платежи станут безопаснее с биометрией [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://psm7.com/news/mobilnye-platezhi-stanut-bezopasnee-s-biometrij.html>.
9. Pay Space Magazine [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://psm7.com>.
10. Пантелєєва Н. М. Фінансові інновації в банківській системі України [Електронний ресурс] / Н. М. Пантелєєва. – Режим доступу: http://ubs.edu.ua/images/2016/PDF/panteleeva_diser.pdf.

References:

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2000), “About banks and banking activities”, available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (Accessed 25 April 2018).
2. National Bank of Ukraine (2015), “Comprehensive program of development of the financial sector of Ukraine till 2020”, available at: <http://www.bank.gov.ua/docdata1og/document?id=18563297> (Accessed 25 April 2018).
3. Pravlinnia NBU (1998), “Kontseptsiia elektronnoho hroshovoho obihu v Ukraini”, available at: <http://consultant.parus.ua/?doc=006MK4B6A3> (Accessed 29 April 2018).
4. Vovchak, O. and Nadeevets, L. (2014), “Osoblyvosti investytsiinoi diialnosti bankiv yak finansovykh poserednykiv v Ukraini”, *Biznes Inform* [Online], vol. 11, pp. 94-101.
5. Zaborovets, Yu. O. (2014), “Sutnist, zmist ta perspektyvy rozvytku innovatsiinykh tekhnolohii u bankivskykh ustanovakh Ukrainy”, *Stalyi rozvytok ekonomiky* [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sre_2014_2_32 (Accessed 25 April 2018).
6. Nachasi (2018), “Holovne za 2017-y – biznes ta pidpryyemnytstvo v Ukraini”, available at: <https://nachasi.com/2017/12/26/golovne-za-2017-j-biznes-ta-pidpryyemnytstvo> (Accessed 25 April 2018).
7. Nachasi (2018), “PrivatBank launches virtual POS-terminals for entrepreneurs and small businesses”, available at: <https://nachasi.com/2018/04/24/virtualni-pos-terminaly> (Accessed 24 April 2018).
8. Psm7.com (2016), “Body as a password: mobile payments will become safer with biometrics”, available at: <https://psm7.com/news/mobilnye-platezhi-stanut-bezopasnee-s-biometrij.html> (Accessed 24 April 2018).
9. Psm7.com (2018), “Fintech”, available at: <https://psm7.com/fintech> (Accessed 25 April 2018).
10. Pantelieieva, N. (2016), “Finansovi innovatsii v bankivskii systemi Ukrainy”, Abstract of Ph.D. dissertation, Money, finance and credit, University of Banking, Kyiv, Ukraine.

